

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Opracowanie i prowadzenie: Małgorzata Bulczak

Prezes Zarządu Fundacji Wspierania Rozwoju JA TEŻ z Gdańska

Mama 12 letniej Asi

www.jatez.org.pl

<https://facebook.com/fundacjajatez>

Telefon: 603 052 221

Mail: malgorzata.bulczak@jatez.org.pl

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Rozwój społeczny i włączenie

Celem działań na rzecz rozwoju społecznego jest stawanie się osobą społecznie pewną siebie i kompetentną.

Osoba społecznie kompetentna potrafi:

-
1. *Budować relacje z innymi*
 2. *Rozumie emocje*
 3. *Efektywnie komunikuje się*
 4. *Posiada kolegów i przyjaciół*
 5. *Posiada poczucie własnej wartości, tożsamości i przynależności*
 6. *Zna, rozumie i przestrzega zasad społecznych*
-

Profil edukacyjny

-
1. *Większość dzieci z zespołem Downa posiada dobre umiejętności społeczne (potrafią nawiązywać relacje, wchodzić w interakcje, spędzać czas ze znajomymi).*
 2. *U większości dzieci z zespołem Downa mocną stroną w relacjach społecznych jest czerpanie przyjemności z międzyludzkich interakcji oraz z przyjaźni.*
1. *Rozumienie emocji*
 2. *Naśladownictwo / imitacja*
 3. *Chęć współuczestnictwa*

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

4. Wrażliwość emocjonalna

5. Empatia

6. Zachowania społeczne / lepsze niż w grupie innych NI, ale opóźnione w stosunku do grupy normatywnej

A jednak..

- Dzieci z zD uczą się i rozumieją niewerbalne sygnały odnośnie podstawowych emocji w sytuacjach rzeczywistych (wesoły, smutny, zły), ale mogą mieć trudności w uchwyceniu delikatnych niuansów o zabarwieniu emocjonalnym (strach-niepokój, szczęśliwy-zaskoczony)*
 - Ludzka komunikacja opiera się w dużej części na sygnałach niewerbalnych. Rozróżnienie i reagowanie na przekaz niewerbalny lub stojący w sprzeczności z werbalnym jest bardzo ważne - trzeba wiedzieć, który z nich jest dominujący i prawdziwy*
 - Najnowsze badanie wykazuje, że o ile dzieci potrafią odczytać niewerbalne sygnały dotyczące emocji, o tyle mogą mieć trudności z określeniem ich werbalnie,*
 - Ponieważ jednak je silnie odczuwają, to mogą bardzo reagować na negatywne emocje w otoczeniu*
 - Wzrost negatywnych emocji prowadzi do niepokoju i zachowań niepożądanych*
-

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacijatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Wraz z rozwojem języka będziemy wyraźniej widzieć możliwości i rozumienie społeczne naszych dzieci

Trzeba zapewnić im szeroki zakres doświadczeń – konieczność w dobrym rozwoju

- *Wielu nastolatków z zD ma mniejsze rozumienie i mniejsze możliwości adaptacji.*
 - *Należy dawać im odczuć różne typy środowisk.*
 - *Uczą się na zasadzie obrazu i naśladownictwa.*
- *W ten sposób osvajają role, sytuacje, trudności obserwując Ciebie w Twoim działaniu.*

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

- *Czyli: jak zobaczy to będzie próbować naśladować*

Rozwój społeczny rozpoczyna się w domu od pierwszych dni życia dziecka

1. *To w rodzinie spędzają na początku najwięcej czasu*
2. *To rodzina uczy ich jak się zachować, co oznaczają pewne działania, jak buduje się relacje*
3. *Potem wychodzą do koleżanek i kolegów i tutaj dopiero uczą się, jak działa to w różnych środowiskach i w szerszym kontekście*

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Wsparcie w procesie rozwoju społecznego

- *Nawiązywanie relacji i zabawa z rówieśnikami może wymagać wsparcia osób dorosłych*
 - *Dorośli mogą inicjować, planować zabawy tak, aby umożliwić swoim dzieciom udział w nich*
 - *Dzieci będą w pełni uczestniczyć w zabawie tylko wtedy, jeśli będą umiały się w to bawić*
 - *Doskonałe okazje – zabawa w piaskownicy, w piłkę, zabawy w wodzie*
 - *Dorośli mogą wspierać komunikację poprzez pokazywanie jak bawić się z drugim dzieckiem*
-

Im więcej doświadczenia tym lepiej

- *Im więcej doświadczenia zabawy, tym lepiej – dotyczy wszystkich dzieci. Stopniowo dzieci uczą się jak ich zachowanie wpływa na innych – jak się z kimś dogadywać i razem bawić uczą się czekać, wymieniać się rolami, radzić sobie z własnymi emocjami.*
 - *Rola rodziców jest tutaj bardzo ważna*
 - *Dorośli powinni wspomagać i modelować zabawę z innymi dziećmi – pokazując rówieśnikom jak włączyć dziecko i zrozumieć jego zabawę, uczyć jak się komunikować, jak zachęcać dziecko mniej włączone itp.*
 - *Dobrze jest edukować zdrowe dzieci, wyjaśniając czemu nasze nie mogą tak w pełni działać jak inne. Mówić im jak mogą go włączyć.*
-

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Przyjaźnie wymagają aktywnego planowania i wspomagania

Społeczne uczestnictwo buduje poczucie własnej wartości

Przeciwdziałanie izolacji – struktury pomocnicze – budowanie pomostów przez dorosłych dla dzieci

Przychodzi taki wiek, kiedy nauczyciele mówią, że tworzą się grupy, a dzieci z zD do nich niestety nie należą. Dotyczy to również dzieci mniej popularnych w klasie.

1. Piłka nożna po szkole - namawiają dzieci, żeby przynajmniej raz w tygodniu grali w taki sposób, który pozwoli na włączenie chłopców z zD

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacijatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

2. *Kółka przerwy obiadowej - przerwa obiadowa pogłębia izolację (raz w tygodniu - klub komputerowy)*
 3. ***Relacje w trakcie zajęć** stanowią większość relacji w czasie pobytu w szkole (praca w grupach, relacja w ławce) - dzieci muszą zostać autentycznie włączone we wszystkie działania w klasie*
-

Bariery włączenia – bariery językowe

1. *Zachowania wynikające z braku języka mogą być niezrozumiałe dla dzieci normatywnych i na pewnym etapie nieakceptowalne (wieszanie, przytulanie itp.)*
 2. *Trudności w kontrolowaniu zachowań i emocji - brak języka wewnętrznego do uświadamiania sobie konsekwencji zachowań.*
-

"Jeśli ja uderzę Jasia, to Jaś nie będzie się ze mną bawił"

- *Dzieci myślą na głos, planują na głos, reagują emocjonalnie na głos. Uczenie dzieci, jak stworzyć bezpieczną przestrzeń do realizacji własnych emocji i przeżyć (poza obszarem oficjalnym)*
 - *Zmyślony przyjaciel (5, 10 lat)*
-

Przełamywanie barier

1. *Dzielenie się przeżyciami sprawia, że zyskujemy przyjaciół – **Dzienniki aktywności / zeszyty osobiste dziecka** (dzieci zdrowe są nauczone, że prowadzą konwersacje o tym co robili w weekend)*
2. ***Książki konwersacji** – zdania do nauki*

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

3. **Special Stories** – historie przeznaczonych dla wszystkich dzieci. Mają na celu uczenie różnorodności i odmienności oraz pomóc dzieciom nauczyć się, jak ważne jest akceptowanie wszystkich przyjaciół i kolegów z klasy.

4. **Special Stories App** – wielokrotnie nagradzana aplikacja zmieniająca czas spędzany przed ekranem w aktywne doświadczenie edukacyjne poprzez tworzenie angażujących historii społecznościowych. Doskonałe narzędzie do wizualnego opowiadania historii zaprojektowane tak, aby podzielić naukę na małe kroki.

Special Stories APP

Talking Mats

School like, not sure, don't like -
? reading

Sub-mat reading

1 - **Talking Mats** - "Nie lubię czytać", Asystentka. Wsparcie w wypowiedzeniu tego, co na danym poziomie językowym nie jest możliwe do wychwycenia - nawet dla dzieci, które potrafią rozmawiać

<https://www.talkingmats.com/shop/>

Zachowania a włączenie

1. Prewencja / przygotowanie pomieszczeń, ustalenie zasad / sygnalizowanie zasad, kolejności działań - plan dnia (włosy)
2. Naśladownictwo - blisko rówieśników, te same działania, zasady.
3. Odgrywanie scenek - 5 minut wypoczynku

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

4. Emocje - wyciszenie emocji / dawanie wyboru

5. Opowieści społeczne - pozytywne programowanie / pokazanie uczuć innych osób

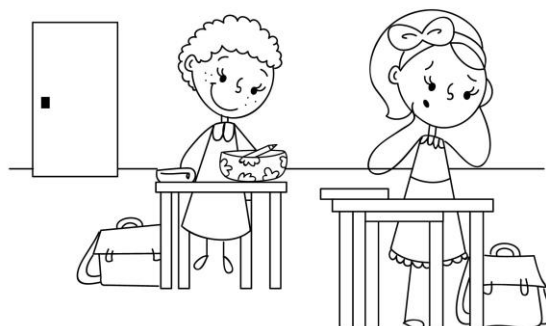
Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacijatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacijatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Zasad i sposobów działania można się nauczyć tylko poprzez **pełne zanurzenie** (najczęściej jak to jest możliwe)

Stawianie wysokich wymagań

1. *Emocjonalnie i społecznie nie są tak opóźnione jak w innych obszarach, na ogół rozwijają się zgodnie z wiekiem.*
2. *Zaczynają dojrzewać w tym samym czasie*
3. *Powinny chodzić do szkoły i wychodzić z niej w tym samym czasie (zysk z edukacji a zysk z samooceny)*
4. *Mieć partnera w tym samym czasie*

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacijatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

5. *Nie traktować ich jak młodszych, bo będą się zachowywać jak młodsze.*

Samoświadomość i poczucie własnej wartości

- *poczucie przynależności (do klasy, grupy bliskich i ważnych dla nas osób, rozumienie, co daje nam przynależność do danej grupy i jak odczucia towarzyszą przy utracie przynależności)*
 - *wiara w możliwość osiągnięcia sukcesu w danej sytuacji (dokonywanie wyborów, sprawczość, rozumienie, że konkretny wybór niesie za sobą konsekwencje, możliwość wpłynięcia na rezultat w zależności od dokonanego wyboru)*
 - *poczucie wiary w siebie i docenianie własnej osoby (umiejętność mówienia, dlaczego jest wyjątkowy po rozpoznawaniu własnych słabości, praca nad nimi, rozumienie, że nie wpływa to na jego lub jej wartość jako człowieka, uczenie się to ciągły proces)*
 - *rozpoznawanie, nazywanie i rozumienie uczuć (od podstawowych po szerszy zasięg, rozumienie intensywności uczuć)*
-

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Motywacja

- *ustalenie celów oraz planowanie i re-planowanie/rewizja procesu (wyznaczenie celu, umiejętność określenia kroków do osiągnięcia tego celu po planowanie długofalowe i umiejętność ewaluacji tego planu)*
 - *nauka zachowań i umiejętności motywacji, koncentracji, wytrwałości i odporności (rozumienie, że ciężka praca, starania przynoszą efekty, umiejętność czekania na rezultat, strategie radzenia sobie z frustracją czy znudzeniem)*
-

Zeszyt komunikacji

1. *Cześć, jestem Asia.*
 2. *Jak masz na imię?*
 3. *Jak mogę Ci pomóc?*
 4. *Czy przyjechałaś z daleka?*
 5. *Czy mogę Ci pokazać mój pamiętnik?*
 6. *Cześć jestem Asia lubię grać w piłkę, a ty co lubisz?*
 7. *Uczenie zasad niewerbalnych.*
-

Fundacja Wspierania Rozwoju JA TEŻ

KRS: 0000441123

www.jatez.org.pl | <https://facebook.com/fundacjajatez>

biuro: agnieszka.kluesza@jatez.org.pl | terapia: sekretariat@jatez.org.pl

Inne: fundacja@jatez.org.pl

Celem jest włączenie, wiara w siebie i stały rozwój małymi krokami.

Celem edukacji jest przygotowanie uczniów do życia, pracy, zabawy we włączonych społecznościach

